

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

PT1/0602/41/418/KSB/TKQ/13/RD-81406

Warszawa, dnia 7 sierpnia 2013 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 08.08.2013 r.

nr. 3860 podpis. M. Połcień

p. K. Bodrowski
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 12.08.13
nr. 7150 podpis. *M*

Pan
BOGDAN BORUSEWICZ
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Połcień

Nawiązując do przesłanego przy piśmie z dnia 11 lipca 2013 r. znak: BPS-043-36-1510-MF/13 tekstu oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Przemysława Błaszczyka podczas 36. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 lipca 2013 r., w zakresie podatku od towarów i usług, pragnę uprzejmie przedstawić następujące stanowisko:

Osoby fizyczne prowadzące działalność rolniczą w rozumieniu art. 2 pkt 15 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.) - zwanej dalej „ustawą o VAT”, rozliczają podatek od towarów i usług według zasad ogólnych bądź podlegają szczególnym procedurom dotyczącym rolników ryczałtowych (art. 115-118 ustawy o VAT).

Zgodnie z art. 2 pkt 19 ustawy o VAT, przez rolnika ryczałtowego rozumie się rolnika dokonującego dostawy produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej lub świadczącego usługi rolnicze, korzystającego ze zwolnienia od podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3, z wyjątkiem rolnika obowiązującego na podstawie przepisów o rachunkowości do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Jako produkty rolne i usługi rolnicze ww. ustawa uznaje towary i usługi wymienione w załączniku nr 2 do tej ustawy oraz towary wytworzone przez rolnika ryczałtowego z produktów pochodzących z jego własnej działalności rolniczej przy użyciu środków zwykle używanych w gospodarstwie rolnym, leśnym i rybackim (por. art. 2 pkt 20 i 21 ustawy o VAT).

Zgodnie z art. 43 ust. 3 ustawy o VAT rolnik ryczałtowy może zrezygnować ze zwolnienia od podatku od towarów i usług i rozliczać ten podatek według zasad ogólnych, pod warunkiem dokonania zgłoszenia rejestracyjnego, o którym mowa w art. 96 ust. 1 i 2 ustawy o VAT.

Rezygnacja z tego zwolnienia oznacza, że czynności te są opodatkowane na zasadach ogólnych.

Rolnicy rozliczający podatek od towarów i usług z tytułu prowadzonej działalności rolniczej na zasadach ogólnych (tj. rolnicy, którzy są obowiązani do prowadzenia ksiąg rachunkowych

oraz rolnicy, którzy zrezygnowali z ww. systemu zryczałtowanego zwrotu podatku) są obowiązani m.in. do wystawiania faktur VAT, prowadzenia ewidencji dla celów tego podatku oraz składania deklaracji podatkowej, o której mowa w art. 99 ust. 1 (rolnicy ryczałtowi są zwolnieni z tych obowiązków). Rolnikom tym, zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT, w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, co do zasady, przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego. Rolnikom ryczałtowym przysługuje zryczałtowany zwrot podatku (por. art. 115-118 ustawy o VAT).

Należy jednak zaznaczyć, iż ustawa o VAT nie przewiduje możliwości wyboru jedynie częściowego rozliczania się w systemie ogólnym, tj. prowadzenia rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług przy działalności rolniczej w pewnej części działalności według zasad ogólnych, a w pozostałej części według zasad funkcjonowania systemu ryczałtowego.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o VAT, podatnikami są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, o której mowa w ust. 2, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności. Stosownie do art. 15 ust. 4 ustawy o VAT, w przypadku osób fizycznych prowadzących wyłącznie gospodarstwo rolne, leśne lub rybackie za podatnika uważa się osobę, która złoży zgłoszenie rejestracyjne, o którym mowa w art. 96 ust. 1 ustawy o VAT. Powyższe stosuje się odpowiednio do osób fizycznych prowadzących działalność rolniczą, w innych niż wymienione w art. 15 ust. 4 przypadkach (por. art. 15 ust. 5 ustawy o VAT).

Zaprezentowane przepisy w sposób szczególny i specyficzny dla osób prowadzących wspólne gospodarstwo rolne formułują, kto może korzystać ze statusu podatnika podatku od towarów i usług. Działalność rolnicza w ramach gospodarstwa rolnego może być prowadzona przez kilka osób, jak również może być ono własnością wspólną, jednak przepisy ustawy o VAT wskazują, iż w odniesieniu do wspólnego gospodarstwa rolnego podatnikiem VAT jest tylko jedna osoba. Zasadę tę dodatkowo potwierdza przepis art. 96 ust. 2 ustawy o VAT, który stanowi, że w przypadku osób fizycznych, o których mowa w art. 15 ust. 4 i 5, zgłoszenie rejestracyjne może być dokonane wyłącznie przez jedną z osób, na którą będą wystawiane faktury przy zakupie towarów i usług i które będą wystawiały faktury przy sprzedaży produktów rolnych.

Zasadność tego stanowiska potwierdza wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego (z dnia 10 sierpnia 2012 r., sygn. akt I FSK 1211/10) w którym stwierdzono, iż niedopuszczalna jest taka konstrukcja prawna, aby w ramach już funkcjonującego gospodarstwa rolnego działało drugie gospodarstwo.

W przypadku wieloosobowych gospodarstw rolnych, możliwe jest dokonanie zgłoszenia rejestracyjnego przez jednego ze współwłaścicieli gospodarstwa rolnego prowadzącego działalność rolniczą w ramach gospodarstwa rolnego oraz przez drugiego ze współwłaścicieli tego gospodarstwa, wyłącznie w zakresie działalności gospodarczej innej niż wymieniona w art. 2 pkt 15 ustawy o VAT. Należy podkreślić, że podmioty, o których mowa w art. 15, są obowiązane przed dniem wykonania pierwszej czynności określonej w art. 5 złożyć naczelnikowi urzędu skarbowego zgłoszenie rejestracyjne – zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy o VAT.

Odnosząc się do informacji, że część urzędów skarbowych przyjmuje zgłoszenia rejestracyjne małżonków rolników zarejestrowanych jako podatnicy VAT czynni, a część odmawia

ich przyjęcia, zauważam, że sytuacja taka może, na przykład wynikać z faktu, iż rolnicy nie mają obowiązku w składanych wnioskach informować, że rejestracja dokonywana jest w odniesieniu do prowadzonego wspólnie gospodarstwa rolnego.

W przypadku wątpliwości zainteresowanych, co do zakresu stosowania przepisów prawa podatkowego w ich indywidualnych sprawach, w których nie toczy się postępowanie podatkowe lub kontrola podatkowa, przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749, z późn. zm.) przewidują możliwość uzyskania interpretacji indywidualnej w trybie przewidzianym jej przepisami.

Mając na uwadze powyższe, pragnę zwrócić uwagę, że możliwość uzyskania interpretacji indywidualnej dotyczy również przyszłych stanów faktycznych, co może mieć istotne znaczenie dla rolników rozważających uruchomienie nowego zakresu działalności i wyboru sposobu jej finansowania, w tym warunków korzystania z programów unijnych.

z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU
Maciej Grabowski